

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Kom maar op met die dromen. Onze support heb je. Met beheerd beleggen van nationale Nederlander.

Onze experts beleggen voor jou en nemen je het werk uit handen.

Hey, podcast luisteraar. Bij de nummer 1 van Nederland zit je altijd goed.

Want KPN Glasvezel is door de Consumentenbond weer uitgeroepen tot de beste alles in Improvider.

Zo stream of download je je podcast super snel en met de allerbeste kwaliteit.

We rollen KPN Glasvezel in raptempel uit door heel Nederland.

Dus de kans is groot dat ook jij van honderd procent glasvezel van KPN kan genieten.

Toe de postcode check op kpn.com slash glasvezel.

Deze podcast wordt je aangeboden door Vrij Nederland, de brandstof voor je eigen mening.

En dan belt een vrouw op en die zegt mag bijpinnen.

En die jongen zegt, ja, geen probleem. Ze zoeken dat even op de account.

Nou ja, ik weet niet meer wat er was, 500 euro of zo.

Nou, dat staat er mooi op je rekening.

Bijpinnen.

Dit is Gonzo, de podcast waarin we praten met journalisten over dat ene verhaal in hun carrière.

Dat ze altijd is bijgeleven.

Dat kan zijn omdat het een scoop was, omdat het optiembarend was.

Risicant, gelauwerd, ontroerend of ontwullend.

Of gewoon omdat het een goed verhaal was.

Mijn naam is Merel Westrik, tegenover me zit Frans Lomans, autohoofdredacteur van Sportweek, Panorama en Nieuwe Review.

Nou Frans, de recept is eigenlijk simpel.

We nodig iedere week één journalist uit hier in de WPG-studio's in Amsterdam.

Het verhaal moet natuurlijk gepubliceerd zijn.

Wat zijn onze andere vereisten?

Wij moeten het een waanzinnig goede journalist vinden.

Hij moet er echt klassend beter zijn dan wij zelf zijn.

Dat is ook een criterium.

Ben je er dan niet al snel?

Daarom hebben reuzen veel keus.

Want de meeste waren beter dan wij.

Toch Merel.

Ah, wat heerlijk.

En met al die verhalen op Rij en al die journalisten op Rij, dan maken we eigenlijk een beetje onze eigen whole fame.

Heel persoonlijk, maar dat doen we wel, ja.

Frans, de journalist die we vandaag hebben uitgenodigd, die is maar liefst acht keer aan de koffer gegaan voor een grote verhaal van boek.

Op plekken die voor veel mensen onzichtbaar blijven.

Zo werkt hij als kofferschouwer op Schiphol.

Als ubersoffer, flitsbezorger bijvoorbeeld.

Op plekken waar mensen hard moeten werken voor relatief weinig geld.

Omstandigheden zijn ook vaak zwaar.
En hij dielt niet alleen met die omstandigheden,
maar hij speelt natuurlijk ook eigenlijk een dubbelrol.
Jij wel eens een dubbelrol gespeeld voor even je verhalen?
Nee, ook daar was ik niet voor in de wiegelegd.
Nee?
Maar wel eens een beetje moeten liegen en bedriegen voor een verhaal.
Nou, het vervelende is, en daar heb ik nu weer aan gedacht,
omdat ik wist dat we deze gast hadden van...
Ik heb ooit een heel lang gesprek gehad met Willem Holleder.
En samen met een journalist.
Toen we afscheid namen, zei Holleder van,
dit ga je niet gebruiken.
Ik zeg, nee, natuurlijk niet.
Uiteindelijk hebben we gedeelte uit dat gesprek wel gebruikt.
En ik denk van, heb ik nou mogen liegen
omdat het over Willem Holleder ging?
Een crimineel.
Heb je dan andere criteria opeens?
Maar dit is volgens mij het grootste verwijt dat ik mezelf maak.
Het is een beetje een journalistieke doodzonder eigenlijk, toch?
Nee, het is veel erger.
Het is een menselijke doodzonder.
Ik bedoel, je moet niet liegen en bedriegen.
Dus hier schreef ik nog wel eens overdag wakker van.
Ja.
Had ik nooit mogen doen.
Maar hij is klaarblijkelijk nooit verhaal komen halen?
Hij heeft via via laten weten dat meneer Lohmann, zoals hij mij noemde,
een afspraak schroomde had.
En dat had ik dus.
Ik kreeg wederom een rood hoofd nu, nu ik het zeg.
Maar je vroeg ernaar.
Dus je bent blij dat je vastzit?
Nee, daar gaat het niet om.
Ik denk niet dat ik op zijn dode lijst sta, maar goed.
Ik vind het wel eerlijk varing van ons dat je het vertelt.
We gaan naar onze gast.
In de studio dit keer, Jeroen van Bergijk.
Welkom.
Even een kort CV.
Na je afstuderen vertrok je naar New York en Australië
om daar te werken als correspondent.

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Terug in Amsterdam begon je een uitgeverij.
Je maakt het documentaris voor radio en televisie.
De laatste vijf jaar schrijf je artikelen en boeken over je undercoveracties.
Ik noem het net al.
Je bent chauffeur geweest voor Uber.
Je bent bezorgen bij Gorilla's Koffershower op de luchthaven.
Je bent ook vrijwilliger geweest in een coronateststraat.
Je werkte in het distributiesentrum van Boll.com.
Voor je reportage undercover als verkeersregelaar werd je genomineerd voor de tegel.
De belangrijkste journalistieke prijs van Nederland.
Waarom ben je eigenlijk ooit journalist geworden, Jeroen?
Omdat journalistiek voor mij een soort van excursies om een initierigheid te kunnen botvieren.
Dat vind ik het mooiste aan de journalistiek.
Je kan ergens in een verhaal of in een wereld duiken.
Dan kan je even rond snuffelen en dan mag je ook weer weg.
Kun je er ook weer lekker afscheid van nemen?
Ja, en dan kan je weer door naar het volgende.
Dat vind ik echt superleuk.
Het is ook een ultiem excuus om niet ergens bij te horen.
Dat ook, ja.
Dat is ook een rol die aan de ene kant wel ligt natuurlijk.
Ik ben ook Frieglans.
Ik heb nog nooit een baan gehad.
Dat is ook een rol die wel ligt, zeker.
Had je journalistieke helden?
Zeker, zeker.
Wil je die direct naar Günter-Walraaf of via een omberritje?
Nee, laten we hem naar Günter-Walraaf.
Als dat journalistieke held is?
Op één terrein is die mijn journalistieke held.
De school van de New Yorker, de tijdschrift, de literaire non-fiction, Geert Mark Frank Westerman, Annette van de Zuil, dat soort mensen die bewoner ik om hun manier van verhalen vertellen en om hun schijfstijl.
Walraaf, ik vind hem niet een hele goede schrijver, een grote Duitse undercover journalist in de jaren tachtig met ik Ali. Een miljoenenboeken verkocht waarin die undercover ging als het Turkse gastarbijter in Duitsland.
Hij vermondde zich ook als een Turk.
Hij sminkte zich in een snorkel.
Ja, een grote snorkel.

En wat ik in hem bewonder is dat hij olderweeg gaat.
Dat deed hij twee jaar en hij kwam echt op plekken
waar ik niet aan zou moeten denken.
Hij heeft dus een gezondheid aan onderdoor gegaan.
Hij heeft die twee jaar volgehouden en hij was ook die persoon.
Dat vind ik wel machtig.
Hij deed ook echt gevaarlijk werk.
In kerncentrales volgens mij toch ook.
In staalfabrieken waarin iedereen met gezichtsmaskers rondliep
en alle Turken werden dan de meest gevaarlijke plekken naartoe gestuurd.
Het was echt ontluisterend om te zien hoe hij...
Op een gegeven moment gaat hij in een boerderij vraagt
en hij moet tussen de varkens slapen.
Hij wordt echt een beestbehandel eigenlijk.
Hij ging olderweeën, wat jij zegt.
Ik bedoel, hij werkte er langer aan dan jij ooit.
Je hebt kunnen permitteren.
Maar hij had ook heel erg een boodschap.
Hij wilde iets aantonen.
Heb je ook altijd een boodschap willen hebben?
Nee.
Dus bevredigen van je nieuwsgierigheid?
Dat is mijn belangrijkste motivatie.
Maar als je in de koffer gaat...
Dat is natuurlijk een zwaar middel.
Een zwaar journalistiek middel.
Dat zet je niet zomaar in.
Dus er moet wel een vermoeden zijn van daar is iets grondig mis.
En daar kan je op een andere manier niet achter komen.
Los van alle ethische implicaties zou ik het fijner vinden
als je als journalist makkelijker toegang kreeg
en makkelijker mee kon doen en daarover schrijven.
Ik denk dat als je over werk wil schrijven
dat het goed is als je dat werk zelf ook doet.
Want dan kan je het meer doorvoelen wat mensen meemaakt.
Ben jij iedere keer als je aan de koffer gaat
blijf je dan jezelf?
Of heb je ook een soort alter ego?
Ik blijf zo dicht mogelijk bij mezelf
maar ik heb wel een...
Ik heb gaandeweg wel gemerkt dat het een soort alter ego is.
En het is een beetje de trieste versie van mezelf.
En heeft hij ook een andere naam dan?

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Ja, ik heb ook namelijk een paar voornamen.
Dus die heet Willem.
Dat weet ik ook.
Dus die heeft eigenlijk op alle afslagen in het leven nette verkeerden.
Dat is echt mijn voorstel van als ik toen dat had gedaan.
Het dubbelstje viel bij Willem.
Net even de andere kant op telkens dan bij Jeroen.
Als Willem ga je te werk.
Want je maakt vooral aan de kofferverhalen
over toch vaak zware, niet zo heel goed betaalde banen.
Het is toch een beetje je handelsmerk ook geworden
om je op die mieren hopen te begeven.
Waarom juist daar?
Ik zou heel graag op de Zuidas in de koffer willen.
Of bij de tanduitspraktijk of in het ziekenhuis.
Maar daar moet je kwalificaties hebben.
Ik heb geen andere keuze dan banenthemen waar geen kwalificaties.
Dus dan kom je bij dit soort banen terecht.
Ik vind het ook echt interessant
om te zien hoe mensen die niet in mijn bubbel zitten
of niet in mijn omgeving zitten.
Dat heb ik altijd gehad.
Hoe die leven en werken en rondkomen.
Het is een soort moderne geschiedschrijving.
Die jij doet van zo ziet het leven in Nederland eruit.
Als je al jou in de kofferreportages leest
dan weet je best hoe dit land eruit ziet.
Een bepaald deel van de onderkant.
Een belangrijk deel waar heel veel mensen bij betrokken zijn.
Maar dit was een compliment.
We gaan naar het verhaal.
Want je hebt veel gedaan.
Maar toen je vroeg om te komen praten hier over dat ene verhaal in je carrière
dat je eigenlijk altijd is bijgebleven
wist je toen meteen welk verhaal dat moest zijn?
Nee, toen moest ik even heel even denken.
En toen heb ik uiteindelijk een verhaal gekozen
waar wel alle interessante elementen uit die serie in terugkomen.
En waarom is dit verhaal specifiek geworden?
Mag ik nu vertellen welk verhaal het is?
Ja, zeg maar.
Ik ben dus onder koffer gegaan een paar jaar geleden
in het koolcentrum van Beekamp.

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Wat vond ik daar interessant aan?

Ik had dus één van de dingen die altijd spelen is angst om betrappt te worden.

Die had ik daar erg.

Ik ben ook aardelijk ontmaskerd.

Het was de eerste keer in mijn carrière dat ik onder redelijk zware juridische drukwit gezet.

Het verhaal zat daar op zo'n andere plek dan ik had gedacht.

Dat vind ik namelijk ook altijd super spannend.

Als je gaat er ergens onder koffie, denk je van het gaat daarover en dan blijkt het altijd toch net even ergens anders te zitten.

Die maatschappelijke impact.

Dus dat heeft ook echt tot geleid tot verandering in de wet.

Dat is natuurlijk het mooiste wat je kan hebben als journalist.

Dit verhaal werd gepubliceerd op 15 februari 2020

in de Volkskrant onder de titel

Nog meer bijlenen natuurlijk mevrouw undercover bij Weekamp.

Je werkt een maand lang in Zwolle en daarvoor ging je in dienst bij het bedrijf Teleperformance.

Je beelde met honderden klanten.

Soms hadden ze een klacht.

Soms wilden ze even kletsen.

Soms wilden ze iets bestellen.

Maar ze beelden ook heel vaak over de schulden die ze hadden opgebouwd bij Weekamp zelf.

Waarom koos je er eigenlijk voor om dit keer undercover te gaan bij Weekamp?

Het Weekamp was helemaal niet geen keuze.

Ik wilde wel een soort van webwinkel of zo.

Het is een energiebedrijf.

Het zou nu interessant zijn, maar ik vond het niet zo boeiend.

Maar mijn eerste focus was een call center.

Ik wilde weten hoe zo'n call center werkt.

En waarom?

Nou, omdat ik dat verhaal over Bob had gepubliceerd, dan kreeg ik heel veel reacties van mensen die bij het call center van Bob.com van nou, weet je daar, maar je moet eens bij het call center komen.

Dus ik kreeg best wel een paar reacties van mensen van

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

je moet eens undercover bij een call center,
want je wordt voeduurend afgeluisterd.
Als je twee minuten te lang op de wc zit,
dan trekken ze het van je salaris af.
Alles wordt gemonitoord.
Het klonk echt als een soort dystopie.
Dus daar was ik in geïnteresseerd.
En toen, hoe pakte je het toen aan?
Je solliciteerde.
Nou, ik ging kijken op Indeed,
met zo'n vacaturesite.
En dus er zijn een paar van die grote call centerbedrijven.
Maar ja, dat was wel interessant wat er over
het hele performance werd gezegd.
Dus toen dacht ik nou, laat ik daar eens proberen.
En toen, ja, dat weet ik snel aangenomen.
Want ze zitten om te springen.
Ja, als ze willen.
Krijg je dan nog een training?
Ja, zeker.
Nee, nee, nee, ik krijg eerst een klasje.
We hebben steeds verder, we begonnen met,
denk ik, 15 en dan bleven er 6 over.
Ik was bij Far de oudste.
De meeste was zo, meestal tussen de 20 en 25 zo.
Vonden ze dat niet raar?
Dat er opeens een 50er zich melde?
Ja, dus vandaag wil hem die gescheiden is
en een beetje niet meer zo goed weet wat hij met zijn leven moet
en waarom verkeersregelaar wordt
en waarom call centerbedewerker.
Dus die rol die ik op mijn lijf geschreven.
Dus die speel ik goed.
En dan kom je voor het eerst, dan heb je die train gevocht.
Dan ga je voor het eerst echt aan het werk.
En wat ben jij dan voor werknemer?
Doe je dan heel erg je best bevolk?
Ja, dan ben ik echt het braafste jongetje van de klas.
Dus ik doe echt mijn best.
En ik doe mijn huiswerk.
Dus ik ben altijd de beste.
Ervaar je dan ook stress onder die prestatiedruk
die je in die functie dan hebt?

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Ik denk ik moet veel mensen helpen vandaag of?
Nee, want er zit natuurlijk altijd in mijn hoofd van
nou ja, als het misloopt, is het goed voor het verhaal.
Dus ik zit niet de boel express de trainer of zo.
Ik doe wel mijn best, maar daar heb ik geen stress over.
Dat ik dat werk niet kan.
Als ik het niet kan, dan is dat helemaal interessant.
Ik heb een normale intelligentie, dus dan zou ik dat werk aan moeten kunnen.
Als ik dat niet kan, dan is er iets mis met dat werk en niet met mij.
Maar goed, je zou na twee dagen ontslagen kunnen worden.
Dat wilde je niet, want je wilde echt een repetitie hierover maken.
Dus je moest wel je heel erg binnen al die...
Ja, dus dan kreeg ik allemaal evaluatiegesprekken van
nou, dan ging je mee luisteren en dan...
Ja, je mist toch wat?
Oh ja?
Noem eens wat?
Dat weekkampgevoel.
Wat is weekkampgevoel?
Ja, dus je wil...
En mijn vrouw wil een jurkje.
En ja...
Nou, ik denk toch dat dat maatje 38...
Dat is misschien net niet...
Weet ik veel. Dat kan ik niet.
Ik wil het ook niet.
Of een bankstel, je moet het grijs of rood zijn.
Weet ik veel, zoek het zelf uit.
En je bent geen adviserende volcenten mee te werken.
En daar zochten ze natuurlijk naar.
In ieder geval of dat je dat feekt.
Dat je zegt, grijs past bij alles.
Ja, precies.
Ja, jij zou dat geknipt voor zeggen.
Wij van weekkamp vinden.
Dus daar was ik niet zo goed in.
Ik probeerde wel, als mensen...
Weet ik veel.
Mijn pakketje zou gisteren bezorgd worden.
Dat is niet bezorgd.
Ik heb een systeem opzoeken waar het is.
Dat kan ik.
En dan kon je ook zeggen dat het vervelend.

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Maar echt dat warme weekampgevoel overbrengen.
Daar was ik niet goed in.
En hoe was je met je collega's?
Je bent natuurlijk de helter te bellen met andere mensen.
Misschien heb je daar weinig tijd voor.
Maar vragen ze ook wel eens iets persoonlijkst aan je?
Ja, in dat klasje heb je best veel tijd.
Je speelt de hollen spellen.
De ene speelt de boze klant.
Ik ben constant een medewerker.
Dus je leert best mensen een beetje kennen.
Dus daar wordt het lastig.
Want dan...
Als mensen niet al te veel aan me vragen, dan kan ik dat wel volhouden.
Maar als mensen echt vragen wat heb je gedaan van het weekend.
En als je vrienden met iemand...
Ja.
Dan wordt het lastig.
Het wordt voor mij lastig in ieder geval.
Moet u dat, toen je bij Weekamp zat, ook een beetje?
Ja.
Dat je goed contact met mensen oppaat.
Ja, zeker.
En toen na aflopen waren er ook een paar mensen echt gekwetst.
Dat is dus al die tijd voor het lapje uitgehaald.
Maar wacht, nog even terug.
Wanneer wist jij van...
Ik heb een verhaal dat serieus houdt snijdt.
Er gebeurde één speciaal ding.
Voor de eerste keer heb je die training alsmaar.
En op een gegeven moment mag je dan meeluisteren...
met iemand die echt zit te doen.
Je zit in de huiskamer bij mensen.
Je hoort een oudere vrouw en een klein dochter.
Er zit piano te spelen, iemand uit Den Haag...
met een platte aangrijping.
Je bent echt overal in de huiskamer in Nederland.
En er belt een vrouw op en die zegt, mag ik bijpinnen?
En die jongens zeggen, ja, geen probleem.
Dus je zoekt dat even op.
Ik weet niet meer wat er was, 500 euro of zo.
Dat staat er morgen op je rekening.
En ik dacht, bijpinnen?

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Wat is dit?

Nou ja, je kan dus gewoon een kortlopende...

Als je klant bent bij een weekend...

dan slaat je gewoon een lening af voor 500 euro.

Dat is binnen een paar minuten geregeld.

En hoeveel procent rente je over die lening?

14 procent.

Toen dacht ik wel, dit gaat echt heel makkelijk.

En hoeveel mensen doen dit?

Dus daar had ik wel het gevoel van, hier zit wat.

Toen wist je, ik ben niet soms op het spoor.

En hoe ging het vervolgen?

Dit hoorde je dan in de training, je gaat daar aan het werk.

Wat voor mensen krijg je dan in die maand dat je er bent...

allemaal aan de telefoon?

De doorsnij een beetje?

Ja, het is natuurlijk vertekend.

Er zijn dingen die erbij blijven...

en er zijn dingen die je anders maar weer vergeten.

Als iemand voor de twintigste keer belt over een pakje wat te laat is...

dan registreer je niet meer.

Nee.

Maar dingen die erbij blijven?

Nou ja, dat zijn die mensen die...

Ik heb nog een vrouw die was...

gescheiden.

En ze hadden een gemeenschappelijke rekening of iets dergelijks.

In ieder geval die man die ze had...

haar ex die ze had...

bij W-kamp te kopen op haar rekening.

Dus zij kreeg al die rekening.

En die zei, ja, kappen er mee.

En dat snapte ik.

Ja, dat lijkt me niet.

Dat moeten we iets aan doen.

Dus dan haal je zo'n je baas erbij of een vraagbake.

Dat heet dat dan.

Van hoe kunnen we hier doen?

En dan is het echt scheidingen.

Dat bemoeien we er niet mee.

Dan moet ze zelf uitzoeken.

Gekombineerd dan met...

wel heel erg meedenken met dat geize bankstel...

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

en de bloemetjesjurk.
Daar ben ik boos van.
Daar wil ik heel graag helpen.
Want er zitten er problemen en dan wil je dat oplossen.
Waar er veel mensen die...
die schulden hadden of die met problemen zaten?
Dus daar zat uiteindelijk voor mij het verhaal.
Iemand die, weet ik veel, 4-5.000 euro schuld heeft.
En dan in 100 euro per maand afbetaald.
Dan ben je dus eigenlijk alleen maar rente aan het betalen.
En je betaalt bijna helemaal niks op die schuld af.
Dan ben je jaren, als je zo doorgaat, dan jaren mee bezig.
En dat is een business model.
Oké, het business model is spulletjes verkopen.
Maar die mensen op afbetaling laten kopen...
dat is gewoon een wezenlijk onderdeel...
van het business model van B-kamp.
En dat is een schandaal en dan moeten ze mee stoppen.
En die woede, die je voelde.
Ja, die kwam pas veel later.
Heb je zelf iets gedaan dat je denkt van...
ik heb nu iemand diep in de shit geholpen?
Heb je zelf...
Ja, iemand laten bijpinnen ofzo.
Of dat je zelf voorstelde, hey, pin wat bij.
Nee, dat is meer onmacht. Het was onmacht...
over dat ik mensen niet kon helpen.
Want als het dan echt een probleem was, dan moet je het door verwijzen ofzo.
En ja, wat de allerlaatste dag gedaan is,
ik dacht van, nu ga ik...
ik ga morgen ontslag nemen, dus ik ga nu alles doen wat verboden is.
En dat was dat...
Nou, dan belde iemand op.
Die had een lening bij Duro, dus mijn studenten.
Die had een huisje gevonden en die wilde en een koelkast,
en een wasmachine.
En nu weet ik veel wat.
Voor 5.000 euro wilde die gaan bestellen ofzo.
Gespijt betalen op afbetaling.
En met een lening van de Duro,
dat zat ook nog in de nek.
Dus toen heb ik tegen gezegd, van nou,
lijkt me gewoon niet zo slim.

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Kun je niet twee de handen ergens wat aan kopen?
Eerst was dat zo van, ja,
wat moe jij hiermee?
Maar...
Nou ja, kijk, als je dan...
Dat is toch je schuld en rente en dit en dat,
dus ik begon het helemaal uit te leggen,
dat er gewoon geen slimme keuze was.
Of dat je het misschien eerst met de hand kon...
Dus ik ging echt een heel gesprek met haar aan.
En aan het eind was het iets van,
oké, u heeft me toch wel een beetje aan het denken gezet,
ik ga er nog eens over nadenken.
Dus dat was wel bevredigend,
maar als ik dat een paar dagen had volgehouden,
tegen de lamp gelopen, dan was ik uitgemierd.
Dus toen was je heel even,
dat laatste moment was je even Jeroen
en niet langer Willem.
Precies, ja.
Maar goed, ik baser daar natuurlijk zo kort.
En ik had wel het idee van,
ik ga gewoon mee,
om het verhaal te maken.
Maar ik heb wel in andere...
Soms gebeurt er wel eens iets,
en dan laat ik het niet over,
maar over...
Bij bowl.com was er bijvoorbeeld een keer iemand die...
Je moest daar in een...
Dus je moest de dingen penken,
spulletjes uit de magazijn halen,
in een mandje stoppen,
en dan moest je in de ene lift stappen, naar boven,
en dan moest je weer verder.
Maar je mocht niet in die andere.
En dat was een oudere vrouw,
en die ging per ongeluk in die andere lift staan.
En dan kwam er een polse man,
en die begon er helemaal uit te schelden,
want die was de liftbaas.
Die zag iets gebeuren wat niet kon.
En die vrouw begon te huilen,

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

en dan ging maar door,
en dan heb ik een beleving met een douw gegeven,
en gezegd, nou moet je oprotten,
want het is gewoon niet normaal wat je nu doet.
Dus soms als je echt iets ziet wat niet kan,
dan zou het dan vallen uit mijn rol.
Ja, want je kwam eigenlijk,
want toen je bij Wekamp ging...
ging werken in het koolcentrum,
je kwam eigenlijk voor een ander verhaal.
Eigenlijk misschien wel om aan te tonen,
dat de mensen die werken in het koolcentrum,
de onderheden naar omstandigheden hun werk moeten doen.
Doen ze ook, ja.
Ja, dat constaterde je,
maar je kwam dus eigenlijk een ander verhaal tegen.
Ja, dus dat vind ik zo mooi,
dat je kan het van tevoren wel een beetje bedenken,
maar je komt altijd iets tegen,
wat voor mij in ieder geval
een verrassing is,
en wat ik...
Ja, dus dat vind ik het cadeautje dan,
en daarom vind ik het zo leuk,
omdat het altijd anders is dan ik van tevoren had bedacht.
En dat je dus niet voor ingenomen moet zijn,
maar...
complete open,
zoiets ingehaald.
Dus volgens mij was de eerste vraag
van, ben je op zoek naar een schandal
of wat vroeg je ook weer?
Zou kunnen, ja.
Nee, dus?
Nou, dat is niet mijn...
Dus de nieuwsgierigheid is mijn eerste motivatie,
en...
Ja, ik probeer ook altijd...
Ja, sommige mensen zeggen dat ik te genuoseerd ben.
Nou, klink ik nu niet heel erg genuoseerd,
maar wel.
Bijvoorbeeld bij dat verhaal van over ballpointcom,
kreeg ik reactie van,

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

aan de ene kant was het van,
dit is moderne slavernij,
en wat is een schandaal,
en aan de andere kant waren de mensen die zeiden van,
nou, ik kan weer met een gerust hard
bij ballpointcom kopen,
want het valt allemaal wel mee.
Dan denk ik dat ik mijn werk goed heb gedaan,
want dan, ja, mensen moeten daarin lezen
wat ze zelf willen lezen.
Ik ga ze dat niet door een strot duwen.
Ik ben wel heel erg genuoseerd,
dat dat op afbetaling koopt,
en mogen bijpinnen,
en geld mogen lenen
bij WKM voor 14% rente,
dat dat je verhaal was.
Hoeveel voorbeeld...
Waar niemand zich uit boos over maakte.
En hoeveel voorbeelden daarvan had je daarvoor nodig,
om te denken...
Dat was elke dag gewoon...
2, 3, 4...
Ik weet niet meer hoeveel, maar het ging gewoon door.
Dat was gewoon een vast onderdeel van je werk,
en dat was de dag terug.
En niemand maakte zich daar boos over.
En er waren dus mensen...
Ik bedoel, geen van jouw collega's...
Nee, het was allemaal...
Ik heb het niet iedereen gesproken,
maar de mensen met wie ik het over had,
die hadden zo iets van...
Ja, toch een beetje je eigen schuld.
Is ook zo, natuurlijk.
Jij kiest ervoor,
die twinkt jou om schulden aan te gaan.
Je hebt geen 24-inch televisie nodig.
Dus, ja...
Ze doen het ook zelf.
En daar heb ik op zich niet zo heel veel meenlijn mee.
Maar wel, als mensen dan al in de shit zitten,
is het nog...

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Daar je verdienmodel van maken,
dat vind ik een...
En maakte jij je daar wel eens boos over tegen andere collega's?
Ik zei, dat kan toch eigenlijk niet,
wat we doen,
als er iemand dan nog mag bijpinnen,
of dat hij weer wat mag kopen op de bovenkant.
Nou, ik heb wel eens...
Dat is toch een beetje raar.
Als mensen heel sterk verhaal vertellen
van iemand die dan niet
zijn maandelijkse aflossing meer kan betalen,
en dan vroeg mag ik bijpinnen.
Dus hoeft wel een nieuwe lening aangaan om...
Een oude lening te kunnen aflossen.
Ja, dat schiet niet echt op.
Dat snaapt iedereen.
Dat vonden ze dan heel komisch.
En, ja...
Een beetje schouder ophalen van...
Ja, soms zijn er wel de schijnende gevallen.
Ja, je moet het je ook voor afsluiter, natuurlijk.
Als je het werk doet,
dan kan je je...
Ik kan het me permitteren om te voelen
en me daar boos over te maken,
want ik weet dat ik weg ga.
Maar als je daar zit,
dan moet je toch dealen met die situatie.
Dus ik neem met die mensen helemaal niet qua.
Nu klinkt nu, of ik heel boos ben op die collega,
dat ben ik helemaal niet.
Want die zitten in een kut-situatie,
want die arbeidsomstandigheden zijn helemaal degelijk.
Nou...
Ja, alsof je een robot bent.
Maar goed, ik heb dus de luxe
om me daar wel boos over te maken.
En wat voelde je erbij?
Werd je er...
Ja, onmacht.
Deze mensen zitten in de shit
en ik werk voor een bedrijf

die dat eigenlijk stimuleert.
Daar geld aan verdient.
Ik kan er niks aan doen.
Ik kan jou niet helpen.
In deze baan kan ik jou niet helpen.
Dat frustratie.
Want toen moest je uiteindelijk...
dan moet je je verhaal gaan schrijven.
Je hebt aantekeningen gemaakt, gedurende die weken
dat je daar werkte.
En dan ga je schrijven.
Was het een moeilijk verhaal om te schrijven?
Oeh...
Of vloeide het er uit
in één nachtelijke sessie?
Nou, nee, ik doe er altijd wel lang over.
Ik ben heel langs aan het schrijven.
Het was ook niet enorme worsteling,
maar het ging ook niet zo
waar je gaat zitten.
En twee dagen later is het af of zo.
Ik ben altijd het begin
en ik zit altijd eindeloos te rommelen aan zo'n stuk.
Kijk, want ik begrijp
dat je schrijft over
dat weken aan mensen dieper in de shit brengt.
Dat aspect, dat zie ik.
Maar je schrijft natuurlijk ook over
die collega's van jou
of die ex-collega's in dat geval
die daar aan mee helpen.
Die doe je wat aan.
Die mensen.
Daarvan zeg je eigenlijk
we zijn met iets misdaardigs bezig.
Nou, immoreels.
Lekker zo noemen.
Maar je wist
waarschijnlijk
dat je die ex-collega's
hier misschien verdriet mee deed.
Post maakte.
Hoe speelde dat in je hoofd?

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

Nou, een goeie vraag.
Dat speelt vooral
als je een stuk aan het schrijven
dan moet je ook op een gegeven moment
ik kan niet bij alles denken van
wat gaan mensen daarvan vinden.
Daar moet je dus een soort van oogkleppen op.
Maar als het dan
eenmal gepubliceerd is
en dan merk je hoe mensen erop reageren
dan begint het wel
dan wordt het natuurlijk lastig.
Ik sta helemaal achter van wat ik heb geschreven
en ik vind het ook belangrijk
volgens mij dat stuk.
Maar ja, ik zie ook
dat ik heb tegen mensen gezegd
dat ik niet gezegd dat ik journalist ben
en opeens
lezen ze een stuk in de krant
waar zij zich misschien al half in herkennen
of...
Ja, en die zijn
een soort van vriendschappelijke gevoelens voor mij
en die voelen zich genaind
en dat begrijp ik.
Dat komt daar niet uit.
Uit dat
aan de ene kant
vind ik het leuk om te doen
ook over werk, ik vind het belangrijk
en het heeft ook
maatschappelijke relevantie
en aan de andere kant
moet ik liegen en op een gegeven moment
gaat dat gewoon aan je knagen.
Zie je het ook een beetje
je schent ergens aan het vertrouwen
van collega's
met wie je werkt door je niet helemaal voor te doen
als wie je bent.
Je schent vervolgens misschien ook wel eens
het vertrouwen van zo'n bedrijf

dat je dan aaneemt.
En ergens ook
misschien dat er dan mensen zijn die denken
de journalistiek
het vertrouwende journalistiek schentje
misschien ergens dat mensen denken
die maakt zichzelf niet eens bekend
maar allemaal voor het grotere plaatje.
Namelijk
neem ik aan
toch de wereld iets rechtvaardig gaat misschien wel.
Ja maar dan moet je zien of dan moet je willen zien
maar dan moet je...
en het is heel lastig als jij persoonlijk gekwetst wordt
om te zien
dat is niet persoonlijk bedoeld
maar dat is bedoeld om
een grote verhaal
dan moet je kunnen en dan moet je willen
en sommige mensen die
ja is dat lastig
en dat begrijp ik ook
als iemand mij kwetst
dan moet ik het ook echt mijn best doen
om te zeggen van oh ja, nou ja, goed
ik begrijp je punt wel als ik naar het grotere ging
je had het ook niet makkelijk vroeger
Hoe ben je uiteindelijk daar weg gegaan
en heb je jezelf bekend gemaakt?
Nou wat ik altijd doe
is dat ik
meestal heb een flexcontract
dus dan zeg ik van nou, ik kan even 2 weken niet
dus dan neem ik nog niet ontslag
en dan neem ik wel ontslag
en dan zeg ik ook meteen
ik ben journalist
dit is het verhaal, is het verhaal ook geschreven
mag ik jullie reactie daarop
ok, dat heb je gedaan
op het nummerweekend
en toen?
Nou ja, dan gaat het via de pers voorlichter

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

en zo
en dan krijg je geen antwoord
en dan zeg je, het komt toch zaterdag
in de kranten, het is nu woensdag
dus zou je misschien vanmiddag nog kunnen
geef ze altijd een beekje ofzo
en dan komt er weer niks
en dan vrijdagmiddag, een uur voor de deadline
en dan komt die brief
van de advocaat op eens
die ploft bij de hoofdredacteur
in de mailbox
of ze grazen vaak buiten mij om
dat soort trucjes
maar bij Bekel was dat de eerste keer
dat ik daarmee te maken kreeg
en ik heb, ik teken natuurlijk
contract met geheimhoudingsplichten
weet ik wel
het boetebeding
allemaal, best wel
en ik ben freelancer, dus ik sta in principe helemaal alleen
Wat stond er in die brief?
dat dat defamerend was
moest ik even opzoeken
wat dat was
en dat
dat er een aantal dingen niet waar waren
omdat dat
kijk, ik kan niet
en ik moest wel wat dat betreft
ik had een voorbeeld
van iemand die mij belde
en die had zo veel schuld
en toen had ik
zo ongeveer in mijn hoofd van oké
en ze los zo veel af
hoeveel is daar nou rente van?
dat was volgens mij uit mijn hoofd
100 euro
en laten we zeggen, 90 euro
afbetaal ik aan rente
en 10 op de primeerse zon

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

dus had ik mij uit mijn hoofd gereconstrueerd
want ik kan geen aantekening maken
en toen zeiden we
in ons systeem naarsom
dat het klopt niet
dat zou best kunnen
dat het niet klopt
oké, wat aan klopt
aan dat punt is, als je iets op schuimt
dan moet je ook 100% zeker weten
dat het helemaal klopt
en dat was ik niet
waarin de meerderheid
maar ik wil het echt precies maken
met getallen en zo
dus dat heb ik veranderd
in een bevrouw die voor het grootste deel
rente betaalt
en eigenlijk een schuld afbetaalt
ze hebben klanten
teleperformance
naast de weekend hebben ze andere klanten
die mocht ik niet noemen
iedereen die ik Google had
dat soort dingetjes
van als je dat uit wil hebben
maar er ging niks bezelijks
uit je verhaal
en je voelde je ook constant
gesteund door de hoofdredactie
vraag teken
en toen werd het gepubliceerd
wat was de impact?
ik kreeg echt heel veel reacties
op van
mensen die in call centers
werkte
en er kwamen kamervragen
dus van
de SP
en de CDA
die vroegen aan de minister
Hoekstra toen van

financiën van
want dat is wettelijk toestaan
die 14 procent
dat mag je rekenen
kan dat niet anders
en uiteindelijk
heeft de minister besloten
dat gaan we naar beneden
2 procent is niet wereldschokend
maar als jij in de schulden zit
dan scheelt dat gewoon tientjes elke maand
mensen die armen dan is dat veel
en dat is wel 1 op 1
bedoel
een paar dagen later komen we die kamervragen
en op basis van die kamervragen
wordt het met aangepast
dus dat leidt ik wel naar mijn stuk
terug
je hebt de wereld een klein beetje beter gemaakt
zo voelt het
dat was de eerste keer
want meestal
merk je natuurlijk niks van een stuk
of dan zeg je mensen je hebt leuk gedaan
maar dan is dit niet zo aanwijsbaar
en je kan een minister laten vallen
of zo
dat is natuurlijk ook super
ook heel opwindend
maar ik vind dit wel
echt supergaaf
dat het gewoon voor heel veel mensen
heel klein beetje het leven heeft verbijterd
denk je vaak terug aan dit verhaal?
ik denk wel vaak terug
omdat er wat ik zei
er zitten al die elementen
dit was de derde
in de kofferverhaal ofzo wat ik deed
met die advocaat
daar lag ik echt bakka vond
daar had ik nog nooit meegemaakt

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

dat is zo'n advocaat
en ik dacht
gaat de volkskant mij wel steunen
voor
nou zo'n kamer is allemaal gebeurd
en dat denk ik wel
dat was al de eerste keer
dat ik echt dacht
ik heb hier iets te pakken
en tegelijkertijd ook dat morele aspect
ok mensen zijn echt
boos op jou persoonlijk
want hoe
die woede van oud collega's
want je blijft daar een beetje
op de vlakte nog over
wat zeiden ze dan tegen je
of
nou
in een app groepje
en
ze niet meer met me willen appen
gewoon niet reageren
of boos reageren
van
je weet niet wat je het over hebt
je hebt hier een maand rondgelopen
en wat dacht je nou
en een jongen die reageerde met van
dank je wel
als jouw bedoeling was om ons leven beter te maken
die missie is niet geslaagd
want we worden nu gebeld door
mensen die het stuk van jou hebben gelezen
en boos zijn, snap ik
maar dat afgingen reageren op
Colcenter Medewerkers
dat was dukt niet de bedoeling
heb ik daar geen
invloed op, lijkt mij ook
een hele domme reactie als je het stuk hebt gelezen
om op zo'n manier te reageren
maar dan kan je wel last van hebben

lijkt me
ik heb last van
het grijze gebied ofzo
ik ben gefascineerd
ik ben niet zwart of wit
dus ik geef me
van mezelf privé en altijd in
dat grijze gebied
want het is altijd genuanceerd
maar daar heb ik wel last van
want ik vind dat je
ik ben
eigenlijk een beetje een moralistisch tipje
voor mezelf
van dat ik vind
dat ik een opstanding zit
altijd in
dit is dit ook een onderdeel van
ik vind eigenlijk
dat ik tegen iedereen de waarheid moet zeggen
dat is je taak als journalist
toch, de waarheid
maar ik heb hier gemerkt
dat je
als je
stel dat ik had gezegd
je mag een keer een dagje bij zo'n Colcenter Medewerkers
maar als je zo'n Colcenter mee kijkt
dan had ze misschien gezegd
dat is goed
maar als je daarvoor gescreent
staat iemand mee te kijken
je krijgt gewoon totaal geen beeld van de werkelijkheid
dus de enige manier waarop dat kan
is om dat zelf te gaan doen
in de cover te gaan
en dan krijg je dus op een andere manier
dat je moet liggen om de waarheid
of dat je moet liggen om de waarheid te zeggen
dus het is een dilemma wat gewoon
niet op te lossen is
je bent daar wel mee door gegaan
bedoel, dit is je handelsmerk

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

nog steeds
om de waarheid te achterhalen
waar ik het 100% mee eens ben
ik ben er ook mee eens
ik zit nu wel op een punt
dat ik het niet meer zo goed weet
of ik daar nog mee door wil gaan
kondig je nu je afscheid aan
terwijl we hier met elkaar gezellig zitten
ik ben er al
ik ben een boek aan het schrijven
met een terugblik
ik zit daar
ik zit daar dubbel in
ik heb al een podcast over gemaakt
over mijn hele worsteling
hoe moet dat nou
en dat ik probeerde in gesprek te gaan
met die mensen die zo boos op mij zijn geweest
over de loop de jaren
waar zit je grootste twijfel
over of je er door moet gaan
of het goed
voor mij een ziel is
om zo te zijn
dus het weegt
en dan weegt
het liggen en bedriegen
wat je toch een beetje moet doen om achter de water te komen
dat weegt het zwaarst denk je
soms
het is een
ongoing conversation met mezelf
ik ga nu niet zeggen
dat het zwart of wit is
ik zit nog steeds in dat grijze gebied
maar het
het weegt
het weegt op mijn schouders
het klinkt allemaal zo zwaar
ik kom me daar alles bij voorstellen
en op een gegeven moment is zo'n ongoing conversation
met jezelf ook een gesprek

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

wat op een gegeven moment van je denkt
wat gaan we doen met dat gesprek
het kan gekmakend zijn
dat je
steeds maar allebei die kant ziet
van het is belangrijk dat ik het doe
en het
eigenlijk kan ik het niet meer
zo goed maken naar mezelf
misschien
ik stel me voor dat advocaten
of heel veel mensen
die weten
ik moet bepaalde dingen doen
misschien niet helemaal
er moet je ergens op voor jezelf
en ik ben er een beetje ingerold
in dat undercover week
het is nooit een soort van
oh ik word undercover journalist
het is meer dat het zo gaandeweg zo gegaan is
en nu denk ik
maar er is wel van alles met me gebeurd
daar moet ik iets mee
dus dat is zoektocht
is er in het wekamp verhaal
ergens nog
een los eindje
of iemand die je nog wel
een keer zou willen spreken
wat ik erg grappig vond
want
we zijn nu allemaal heel zwaar
maar het is ook wel vaak heel lachen
dat undercover week
ik ging op zoek naar oud collega's
en ik kwam weer aan de praat
met Brian
dat was dus een jongen die ook bij mij in dat klasje zat
en die
ik zal het verhaal even
vanuit zijn perspectief vertellen
dus hij ging met een vriend

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

in Zwolle
in de bibliotheek
bookhandel baanders in Zwolle
ging die ik op je koffie drinken
ze hebben allebei journalistiek studeerd
toevallig
en die vriend van hem
die had al een paar keer tegen
Brian gezegd
Hielke Jan heet die vriend
tegen Brian gezegd van
wat jij allemaal vertelt over week
dat lijkt best wel een beetje
op die undercover verhaal die in de volkskrant staan
met die werkdruk
en die digitale controle
en Brian was een beetje zo
dat zal wel
en toen liepen ze door die bookhandel
en toen was net mijn boekje over
bul.com uitgekomen waar mijn hoofd op de voorkant staat
en die Hielke Jan zegt van
hey, kijk, dat is toevallig
daar heb je dat boek van Jeroen van Berghijk
en die Brian kijkt ernaar zo
en die staat ernaar te kijken
maar dat is Willem
en Hielke Jan zegt
hey, dat is Jeroen
dat is die journalist
nee, dat is Willem
zou het zijn tweelingbroer zijn
duwde heel lang voor
dat het echt het kwartje veel dat ik het was
toen had hij me een berichtje op Instagram gestuurd
van hey, Willem
nou moet je eens luisteren, ik zie
een boek met foto
en dat lijkt echt op jou
toen heb ik hem meteen gebeld van
ja, klopt, ben je het nog even voor jou
heel gampel
want je bent best herkenbaar

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

speelt die angst
speelt die angst nooit als je aan de cover gaat
dat je denkt, het staat op mijn voorroost
ja, nee, dat speelt zeker
alleen die angst
die heb ik een beetje bezwooren
omdat ik
dit waren toevallig
twee jongen jongens
die journalistiek hadden studeerd
maar de meeste mensen met wie
ik werk, die kijken
of die lezen geen volkskrant
en die kijken geen
talkshows ofzo
dus de plekken waar ik
identificeerbaar ben
daar komen ze helemaal niet of dat zien ze helemaal niet
de lezen ze niet
dus in de praktijk heb ik er helemaal geen
last van, dus bij Schiphol bijvoorbeeld
daar stond ik aan
op het platform
en al die mensen die zo
naar boven lopen, naar beneden
kunnen kijken en die zien jou toch
die koffers
heel veel mensen als maar om je heen
door mijn collega's weet ik niet
herkend, maar boven
dat loopt mijn broer op een gegeven moment
en die zei
die beeld mij
op het platform
en de koffer had ik niet gezit steld
wat geest
maar je beweegt je
letterlijk en figuurlijk
echt in een andere wereld
als je aan de koffer gaat
ze hebben toch op een vrolijke note geëindigd
Miel
we hebben toch wel een zware onderwerp

[Transcript] GONZO / #7: Jeroen van Bergeijk - 'Nóg meer bijlenen? Natuurlijk, mevrouw' (Volkskrant, 2020)

en
wat ik ook weer het mooie vind
van dit verhaal is
dat het ook echt iets veranderd heeft
en
als journalist vind ik best trots zijn
als je een misstand
zo aan de kak stelt
dat hij een klein beetje
opgelost wordt, de rente is niet teruggebracht
naar 1% bij weekamp
maar hij is wel minder geworden
maar eigenlijk zou het natuurlijk van Boderen zijn
eigenlijk zou weekamp
van de aardbodem moeten verdwijnen
maar dat...
mooi
Jeroen, dankjewel
voor je komt naar de WPG studio's
dit was Gonzo, mijn naam is Merel Westrik
tegenover me zitten, Frans Loomans
mocht je nou vragen hebben of suggesties
mail dan vooral naar
deze podcast
vind je op Apple podcast of Spotify
en vergeet je niet te abonneren
tot de volgende keer, dan weer een goed verhaal
tot de volgende keer